Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie typów szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego **Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące** Ministerstwo Edukacji Narodowej **Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu** Paulina Piechna-Więckiewicz, podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej **Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu** Barbara Labisko-Podolska tel. 22 34 74 289 e-mail: barbara.labisko-podolska@men.gov.pl	**Data sporządzenia** 12 listopada 2026 r. **Źródło:** Upoważnienie ustawowe – art. 85 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.). **Nr w wykazie prac Ministra Edukacji:** 132

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Obecnie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie typów szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2386) określa, w jakich typach szkół i placówek publicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i ministrów nie tworzy się samorządu uczniowskiego. W katalogu tych wyłączeń znajdują się m.in. szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze. Oznacza to, że obecnie w ww. szkołach i placówkach nie tworzy się samorządu uczniowskiego, co osłabia możliwość angażowania się w życie szkoły lub placówki przez uczniów i wychowanków uczęszczających do tych szkół i placówek.

Celem projektowanego rozporządzenia jest uchylenie normy, która wyłącza tworzenie samorządu uczniowskiego w ww. szkołach i placówkach. Dzięki temu zostanie wzmocniona reprezentacja uczniów m.in. z niepełnosprawnościami intelektualnymi w stopniu umiarkowanym lub znacznym w sprawach, które bezpośrednio ich dotyczą, tj. w sprawach codziennego życia szkoły lub placówki, do której uczęszczają. Dodatkowo projektowana zmiana jest spójna z postanowieniami Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 526, z późn. zm.) oraz Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169), które nakazują możliwie najsilniej włączać odpowiednio dzieci oraz osoby z niepełnosprawnościami m.in. w życie szkoły lub placówki, do której uczęszczają.

Proponowana zmiana stanowi ponadto wypełnienie postulatów organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami, Rzecznika Praw Dziecka oraz Rzecznika Praw Obywatelskich, jak również naukowców (M. Jabłoński, *Non-civic education in special needs schools for students with moderate and severe intellectual disability*, „International Journal of Public Administration, Magangement and Economic Development" 2025, vol. 10, nr 2; M. Jabłoński, *Rezerwaty i przestrzenie włączające w przestrzeni rzeczywistości szkolnej* [w:] Z. Gajdzica, M. Bełza (red.), *Inkluzja edukacyjna. Idee, teorie, koncepcje, modele edukacji włączającej a wybrane aspekty praktyki edukacyjnej*, Katowice 2016).

Dodatkowo wskazać należy, że wprowadzenie obowiązku tworzenia samorządów uczniowskich w ww. szkołach i placówkach wpisuje się w założenia *Reformy26 Kompas Jutra*, które przewidują wzmacnianie poczucia sprawczości wśród uczniów. Rozwijanie tej sprawczości zostało ponadto przewidziane jako jeden z kluczowych obszarów obowiązującej od roku szkolnego 2026/2027 podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz. U. poz. 378, z późn. zm.).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt rozporządzenia przewiduje uchylenie w § 1 pkt 5–7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie typów szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego, czego skutkiem będzie uchylenie normy, która wyłącza tworzenie samorządu uczniowskiego w szkołach specjalnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodkach wychowawczych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, a także ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych. W efekcie samorządy uczniowskie będą tworzone w ww. szkołach i placówkach, przy czym w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych

będzie to dotyczyło dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy. Problem jest krajowy i wynika z decyzji organu wydającego rozporządzenie.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	1 296 szkół specjalnych, w tym 598 szkół specjalnych w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, 186 ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, brak specjalnych ośrodków wychowawczych z uczniami ze wskazanymi niepełnosprawnościami	dane na dzień 15 czerwca 2026 r. według stanu bazy systemu informacji oświatowej na dzień 14 września 2026 r.	Konieczność stosowania znowelizowanych przepisów.
nauczyciele w szkołach specjalnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodkach wychowawczych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych	39 020 nauczycieli	dane na dzień 15 czerwca 2026 r. według stanu bazy systemu informacji oświatowej na dzień 14 września 2026 r.	Konieczność stosowania znowelizowanych przepisów, w tym pełnienia funkcji opiekuna samorządu uczniowskiego.
uczniowie i wychowankowie w szkołach specjalnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodkach wychowawczych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych	36 991 uczniów w szkołach specjalnych, w tym 18 069 uczniów w szkołach specjalnych w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, 3 745 wychowanków z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych,	dane na 15 czerwca 2026 r. według stanu bazy systemu informacji oświatowej na 14 września 2026 r.	Konieczność stosowania znowelizowanych przepisów, w tym obowiązek uchwalenia regulaminu samorządu uczniowskiego oraz udział w pracach samorządu uczniowskiego.

	brak wychowanków w specjalnych ośrodkach wychowawczych ze wskazanymi niepełnosprawnościami		

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie skierowany do zaopiniowania przez reprezentatywne organizacje związkowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 549), reprezentatywne organizacje pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423) i partnerów społecznych, tj. przez:

1) Centrum Edukacji Obywatelskiej;
2) Federację Inicjatyw Oświatowych;
3) Federację Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelna Organizacja Techniczna;
4) Fundację Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego;
5) Fundację Rozwoju Systemu Edukacji;
6) Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej;
7) Komitet Nauk Pedagogicznych PAN;
8) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną;
9) Polski Związek Głuchych;
10) Polski Związek Niewidomych;
11)Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji;
12) Fundacja Autism Team;
13) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
14) Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych;
15) Ogólnopolskie Porozumienie Rad Rodziców;
16) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
17) Polską Akademię Umiejętności;
18) Polską Izbę Książki – Sekcja Wydawców Edukacyjnych;
19) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
20) Stowarzyszenie Umarłych Statutów;
21) Fundację na rzecz Praw Ucznia;
22) Fundację Varia Posnania;
23) Stowarzyszenie Kogutorium;
24) Stowarzyszenie Do!Pamina Lab;
25) Parlament Młodych RP;
26) Parlamentarna Rada Młodzieżowa;
27) Stowarzyszenie Precedens;
28) Fundację Ważne Sprawy;
29) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
30) Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
31) Towarzystwo Wiedzy Powszechnej – Zarząd Główny;
32) Unię Metropolii Polskich;
34) Unię Miasteczek Polskich;
35) Związek Gmin Wiejskich RP;
36) Związek Miast Polskich;
37) Związek Powiatów Polskich;
38) Związek Województw RP;
39) Rzecznika Praw Obywatelskich;
40) Rzecznika Praw Dziecka;
41) Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
42) Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy;
43) Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem;
44) Radę Działalności Pożytku Publicznego;
45) Radę Dialogu Społecznego;
46) Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego;
47) Forum Związków Zawodowych;
48) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
49) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
50) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. J. Popiełuszki”;

51) Federację Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”;
52) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
53) Komisję Krajową NSZZ Solidarność;
54) Konfederację Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce;
55) Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność”;
56) Krajowy Sekretariat Pracowników Oświaty NSZZ „Solidarność 80”;
57) NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
58) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
59) Wolny Związek Zawodowy „Forum – Oświata”;
60) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
61) Związek Zawodowy Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
62) Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
63) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
64) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
65) Federację Przedsiębiorców Polskich;
66) Konfederację „Lewiatan”;
67) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
68) Związek Pracodawców Business Centre Club;
69) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
70) Związek Rzemiosła Polskiego;
71) Polskie Towarzystwo Gospodarcze.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Projekt zostanie przedstawiony do uzgodnień, konsultacji publicznych oraz opiniowania w ramach rządowego procesu legislacyjnego. Na zgłoszenie uwag przewidziano 30 dni od dnia otrzymania projektu.

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostaną omówione w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2026 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0-10)*
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0-10)*
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2026 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projekt nie wpływa na sytuację ekonomiczną rodziny.						
	osoby starsze i osoby niepełnosprawne	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na osoby starsze. Natomiast będzie miało pozytywny wpływ na poczucie sprawczości uczniów m.in. z niepełnosprawnościami intelektualnymi w stopniu umiarkowanym lub znacznym, a także silniej włączy ich w życie szkoły lub placówki, do której uczęszczają.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:
Projektowane rozporządzenie nie wpływa na obciążenia regulacyjne, w tym obowiązki informacyjne.

9. Wpływ na rynek pracy

Projekt rozporządzenia nie niesie za sobą istotnego wpływu na rynek pracy. Nieznaczny wpływ zauważyć można w tym, że jeden z nauczycieli pracujących w szkołach i placówkach objętych zmianami będzie musiał zostać wybrany na stanowisko opiekuna samorządu uczniowskiego, co przełoży się na zwiększenie wymiaru jego obowiązków służbowych. Możliwe będzie jednak dodatkowe wynagrodzenie tegoż nauczyciela za te obowiązki w postaci przyznania mu albo zwiększenia wysokości już przyznanego dodatku motywacyjnego.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: oświata i wychowanie	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Projekt rozporządzenia wpływa na obszar oświaty i wychowania, jako że wprowadza zmiany w działalności samorządów uczniowskich w szkołach i placówkach działających w systemie oświaty. Projekt rozporządzenia nie wpływa na pozostałe powyższe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, przy czym dodatkowo przewidziano 6-miesięczny okres przejściowy, w trakcie którego w szkołach specjalnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodkach wychowawczych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych ma być uchwalony pierwszy regulamin samorządu uczniowskiego. Ponadto, w przepisach przejściowych wskazuje się, że samorządy uczniowskie w ww. szkołach i placówkach powinny rozpocząć swoją działalność niepóźniej niż z dniem 1 września 2027 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu będzie dokonywana w sposób ciągły, w drodze sprawowania nadzoru pedagogicznego nad tymi szkołami i placówkami, gdzie przewidywane są zmiany w drodze niniejszego rozporządzenia. Do najważniejszych mierników należeć będą liczby skarg i wniosków kierowanych do organów sprawujących nadzór pedagogiczny w zakresie samorządności uczniowskiej w tych szkołach i placówkach, których organizacja zostanie zmieniona niniejszym rozporządzeniem.
Nie przewiduje się sporządzania OSR *ex post*.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.